

**A COVID járvánnyal kapcsolatos aktualizált helyi eljárásrend és
a SARS-CoV-2 RNS vizsgálat (PCR) végzésének ideiglenes eljárási rendje**

a MÁV Kórházban
(2020 szeptember 22-től)

Az eljárásrend szakmai tartalmának alapja a mindenkor hatályos EMMI által kiadott vonatkozó eljárásrend.

Az országos eljárásrendet minden betegellátó egység számára közzétesszük.

1. Felelőségek:

Az Intézmény vezetése felelős:

- Biztosítja az intézménybe lépő valamennyi személy számára a COVID-19 fertőzés tüneteivel kapcsolatos tájékoztatást, hőmérséklet mérést és csekklista kitöltését. (találkozott-e az elmúlt 14 napban igazoltan COVID-19 vagy légúti fertőzés tüneteit mutató beteggel, vannak-e légúti tünetei?)
- Gondoskodik arról, hogy az intézményben/rendelőben dolgozó, illetve oda belépő valamennyi személy megfelelő kézfertőtlenítést végezzen (alkoholos kézfertőtlenítőszer használata) tájékoztatóban felhívja a figyelmet a köhögési etiketre.
- Biztosítja minden rendelőben az alkoholos kézfertőtlenítő-adagolókat.
- Biztosítja a szappan és papírtörölköző elérhetőségét a kézmosáshoz.
- Az intézménybe/rendelőbe érkező betegek és a dolgozók figyelmét felhívja arra, hogy minimális mértékben használják a tömegközlekedést, illetve kerüljék a zsúfolt tereket és a más emberekkel való találkozást.
- Kapcsolatot tart a területileg illetékes népegészségügyi hatóság, illetve a közelben lévő kórházak menedzsmentjével, hogy együttműködjenek az infekciókontroll intézkedések megvalósításában, az egyéni védőeszközök és egyéb tárgyi eszközök szükséges mennyiségének biztosításában.

Az eljárásrend készítéséért, karbantartásáért felelős:

Az Intézményi eljárásrend készítéséért kijelölt felelősök azonosak a COVID-19 fertőzések megelőzésével, illetve az esetlegesen kialakuló járványokkal összefüggő feladatokért felelős személyekkel akik:

- ismerik és követik a COVID-19 fertőzésekkel/járványokkal kapcsolatos mindenkor érvényes országos eljárásrendet és annak alapján a helyi eljárásrendet elkészítik, az országos iránymutatás módosításainak megfelelően szükség szerint módosítják;
- figyelemmel kísérik az NNK eljárásrend szerinti érvényes COVID-gyanús beteg eset definíciót, biztosítják hogy a betegellátásban dolgozók megismerjék azt
- ellenőrzik, hogy a COVID-19 fertőzésre jellemző tüneteket mutató ellátottak/gondozottak (COVID-19 fertőzésre gyanús esetek) észlelése és bejelentése, a gyanús (esetlegesen a megerősített) esetek elhelyezése, a gyanús (esetlegesen megerősített) esetek ellátása során az alkalmazandó szabályok érvényre jutnak

- felügyelik, hogy minden dolgozó megkapja a szükséges infekciókontroll képzést, beleértve a kézhigiéniére és az egyéni védőeszközök használatára vonatkozó gyakorlati oktatást;
- figyelemmel kísérik a megfelelő kézfertőtlenítőszer, egyéni védőeszközök rendelkezésre állását;
- szükség esetén naprakész tervet dolgoznak ki az ellátás folyamatosságának biztosítására a dolgozók megfertőződése vagy elkülönítése esetén;
- figyelemmel kísérik az országos szervek és a területileg illetékes népegészségügyi hatóság tájékoztatását az országos, megyei és helyi COVID-19 járványügyi helyzetről.

Az infekciókontroll felelős

- felel az intézmény valamennyi dolgozójának infekciókontroll oktatásáért (ideértve a betegelhelyezés módját, a kézhigiéniét és az alapvető infekciókontroll óvintézkedéseket)
- biztosítja a megfelelő kézfertőtlenítőszer, egyéni védőeszközök rendelkezésre állását;
- biztosítja a takarítási, fertőtlenítési és hulladékkezelési eljárások intézményi felmérését, és hiányosságok esetén a szükséges eljárások bevezetését;

2. Beteg és dolgozó Intézményi belépése:

A fekvő és járóbetegek ellátására sürgősséggel, vagy betegelőjegyzés alapján kerülhet sor. A portaszolgálat csak azt engedi a Intézménybe belépni aki sürgősségi beutalással rendelkezik vagy szerepel a napi előjegyzési listán.

A beléptetési pontokon a belépőt az erre kijelölt személy, check-lista alapján ellenőrzi, test hőmér, ellenőrzi a kézfertőtlenítés megtörténtét, sebészi arcmaszkallátja el.

Gyanús dolgozó azonnal visszafordítandó, hazamegyés munkahelyi feletteseit valamint háziorvosát haladéktalanul értesíti.. Gyanús beteg esetén a beteget vizsgálatra váró orvost telefonon értesítik: A beteg maszkot kap, kézfertőtlenítés megtörténik. Az orvos a beteghez személyesen kimegy a bejáratához és biztonságos távolságban beszél vele. Ő dönti el, hogy mi a további teendő:

-A jó állapotú, akut vizsgálatot, felvételt nem igénylő beteget szájmáskkal ellátva hazaküldi azzal, hogy háziorvosát értesítse. Véleményét tömören, írásban rögzíti és aláírja a check lista hátoldalán.

-Ha a kikérdezés alapján a beteg vizsgálata semmiképpen nem halasztható, akkor teljes védőfelszerelésben az alagsori sürgősségi kezelőben végzi el a beutaláskor kért fizikális vizsgálatot az adott szakorvos. Egyúttal megítéli azt is, hogy a beteg pillanatnyi állapota indokolja e sürgős kórházi felvételét. Ha igen és COVID betegség reális lehetősége is felmerül, akkor felveszi a kapcsolatot a kijelölt intézettel, nekik részletesen referál, egyeztet. Az ilyen beteg az osztályainkra nem vehető fel, távozásig az alagsori elkülönítőben kap ellátást szabályos védőfelszerelés és eljárások szerint. Az orvosnak mentőszállítást kell igényelnie a COVID-gyanús beteg áthelyezéséhez.

3.A dolgozók expozíciója esetén követendő eljárás "A 2020.évben azonosított új koronavírus (SARS-CoV-2) okozta fertőzések (COVID-19) megelőzésének és terápiájának kézikönyve" április 11-i, második változata, valamint az NNK által kiadott Eljárásrend a

2020.évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban (követendő járványügyi és infektókontroll szabályok 9/2020. szeptember 21. alapján):

Munkahelyi expozíció nélkül is bármely, COVID-19 gyanús tünetet magán észlelő dolgozó a saját felettesét, valamint a kórház igazgatóját és a kórházhygiénés szolgálatot haladéktalanul telefonon értesíti a tüneteiről, és a kórháztól távol, lehetőleg otthon marad. Az ő otthoni PCR vizsgálata enyhe tünetek esetén is mielőbb szükséges, a háziorvos közreműködésével.

A tüneteket megelőző 48 órán belül a COVID-gyanús dolgozóval kontaktusba került kórházi dolgozók és betegek esetében:

Alacsony kockázatú kontaktus (15 percnél rövidebb, 2 méternél távolabbi) esetén a kontakt személyek megfigyelése szükséges, munkavégzési korlátozás nincs, de önmegfigyelés szükséges a kontakt személyek részéről.

Magas kockázatú kontaktus esetén (15 percnél hosszabb, 2 méternél közelebbi, illetve rövid személyes érintkezés esetén is) a kontakt dolgozó a munkavégzés alól felmentve 10 napos otthoni járványügyi megfigyelés alá kerül és a megfigyelés elrendelésekor, valamint a kontaktust követő 10. napon is PCR vizsgálata szükséges. Ha a beteg dolgozó tünetmentes, akkor kérésére a PCR vizsgálat kontaktust követő a 4. és 7. napra tervezhető, ezek negativitása esetén 10 nap leteltével a dolgozó munkába állhat, ha továbbra is tünetmentes.

A gyanús tüneteket mutató dolgozóval kapcsolatba került magas kockázatú kontakt ambuláns betegekkor már nincs az intézetben, háziorvosát a kórház hygiénés szolgálat is értesíti, hogy a beteg 14 napos otthoni járványügyi megfigyelésbe kerülhessen.

A gyanús dolgozóval magas kockázatú kontaktusba került fekvőbeteg esetén a beteget haladéktalanul el kell különíteni az adott osztályon külön kórteremben.

A további eljárás a beteg állapotától és a bentfekvés okától függően többféle lehet:

A. Kifejezetten jó állapotú, COVID-gyanús tünetet nem mutató beteg, ha a további kórházi ellátás a beteg veszélyeztetése, állapotromlása nélkül megszakítható, akkor további beavatkozásokat mellőzve mielőbb hazaküldendő járványügyi elkülönítésre, megfigyelésre, feltéve, hogy az otthoni személyi és hygiénés körülmények is megengedik ezt.

B. Állapota alapján mindenképpen további folytatódó kórházi kezelésre szoruló, vagy az otthoni körülmények miatt nem hazaküldhető, de COVID-tünetektől mentes beteg további gyógykezelése a beteg általi állandó maszk viselés mellett óvó- védő rendszabályok maximális betartása mellett történik az adott osztályon. Ha tünetmentes marad és a gyanús dolgozó PCR vizsgálata negatív, akkor a beteg ellátása terv szerint folytatódik. Ha a beteg tünetmentes marad, de a szoros kontaktusban levő dolgozó PCR tesztje pozitív, akkor a beteget PCR vizsgálatra és megfigyelésre az éppen érvényes utasítás szerinti osztályra helyezük, negatív eredmények esetén a beteg kórházunkba visszakerülhet egyeztetés alapján. Ha a beteg jellegzetes COVID-gyanús tüneteket mutatna vagy PCR tesztje pozitív, akkor COVID pozitív betegek ellátására kijelölt osztályra kerül.

C. Betegsége, állapota alapján nem halasztható, nagy fertőzés-átviteli kockázatú sürgős beavatkozásra szoruló beteg esetén a beavatkozás elvégzése kórházunkban COVID gyanús tünetmentesség és negatív COVID anamnesis (szűrőlap kérdései) esetén elvégezhető. Ha kétség merül fel a klinikum alapján, akkor csak negatív PCR lelet birtokában kerülhet rá sor.

Ezek ugyanazok a beavatkozások, amikhez országosan PCR-t előírnak: intubációval végzett műtét, vérzés vagy passzázs-zavar miatt nem azonnali, de néhány napon belüli sürgős endoscopia, centralis véna kanülálás, transzoesophagalis echocardiographia, tracheotomiás beteg rehabilitációs kezelése, légzési fizioterápia, fül-orr-gégészeti orr-garat vizsgálat.

Ha a kórházban már bent fekvő betegnél (ismert kontaktus nélkül) jelentkeznek COVID-gyanús tünetek, akkor a teendők a beteg állapotától függenek.

Ha az aktuális kórházi ellátás megszakítható, a beteg egészségkárosodása nélkül és a COVID gyanús tünetek önmagukban nem indokolnak (még) kórházi kezelést, akkor a beteget néhány órán belül a család vagy a mentőszolgálat otthonába szállítja. Tömegközlekedést nem vehet igénybe, további felügyeletét, PCR vizsgálatát a háziorvostól kérjük. Ha az otthoni körülmények alkalmatlanok a COVID szempontjából, akkor a beteget a mentőszolgálattal az éppen illetékes COVID gyanús betegeket fogadó intézménybe helyezük át, PCR mintavétel ott történik.

Ha a beteg állapota bármilyen okból kórházi tartózkodást, kezelést feltétlenül indokol, akkor is a fentebbi osztályra juttatjuk el néhány órán belül, addig a beteget osztályon belül sebészi maszkban elkülönítjük, a lehető legkisebb létszámú dolgozó teljes védőfelszerelésben folytatja az ellátást elszállításig.

4. Osztályos felvételek:

Jelenleg a kórház osztályai aktívan működnek. Otthonról történő betegfelvétel az osztályok jellegénél fogva csak akkor történhet, ha COVID gyanús körülmény nincs az anamnézisben és nem merül fel érkezéskor sem. Más intézetből ugyanilyen feltételek mellett veszünk át beteget.

5. Laboratóriumi vizsgálat (SARS-CoV-2 rtPCR) céljából történő mintavételezés

Valamennyi ellátásban – különösen járóbeteg, és a fekvőbeteg-szakellátásban – a SARS-CoV-2 vírusátvitel szempontjából magas kockázatú elektív beavatkozások elvégzése előtt kötelező a SARS-CoV-2 vírus teszt elvégzése, és a beavatkozásra csak egy negatív PCR vizsgálati eredmény birtokában kerülhet sor.

Mintavételezés helye

Ere a célra kijelölt külön helyiség a Laboratóriumbetegváró részének területén, ami a rendelő általános feltételeinek megfelel.

Mintavételezés ideje

Minden héten hétfői napokon 8- 10 óráig történik a mintavételezés, melyre előjegyzési időpontot a laboratórium munkatársa ad.

Előjegyzést a beavatkozást végző szakorvos kérheti meg a beteg részére.

A mintavételezéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek

A mintavételt végző személy:

egészségügyi végzettséggel rendelkezik,

megismerte a mintavételezésre vonatkozó, NNK által összeállított oktatóanyagot, valamint a mintavételezésre vonatkozó szabályokat.

Az oktatóanyag elsajátításáról oktatási jegyző könyv készült.

Védőfelszerelés:

A mintavételt végző személynek az alábbi, szakszerűen felvett, megfelelően illeszkedő egyéni védőfelszerelésből álló védőfelszerelést kell viselnie:

- FFP 2 respirátor
- védőszemüveg vagy arcvédő
- kesztyű (egyszer használatos)
- védőruha vagy köpeny (hosszú ujjú egyszerhasználatos, vízlepergető anyagú)
- sebészi műtős sapka (egyszer használatos)

A mintavételi eszköz biztosítása

A mintavételhez szükséges mintavételi csomagot a területileg illetékes népegészségügyi hatóság – a megyei kormányhivatal népegészségügyi főosztálya – biztosítja az egészségügyi szolgáltató részére.

Vizsgálati anyag

Felső légúti váladék, mely hámsejteket bőven tartalmaz!

A mintavétel helye: orr és/vagy garat nyálkahártyája. Az elülső orrkagyló nem alkalmas anatómiai lokalizáció a minta gyűjtésére.

Mintavevő eszköz

1. 2 db mintavételi pálca: a pálca fejének anyaga csakis szintetikus műszál lehet, pamut vattapálca nem alkalmas a mintavételre! Algináttartalmú, ill. fanyelű pálca mintavételre nem alkalmas!

2. 1 db Speciális vírus transzport médium szükséges: VTM.

Mintavétel

A beteg a mintavétel napján a laboratóriumban bejelentkezik, ezt követően hívószámmal szólítják a mintavételi helyre.

A mintavételhez a frissen kibontott, száraz, szintetikus fejű mintavevő pálca használandó. A pálcát NEM szabad a mintavétel előtt belemártani a VTM-oldatba, mivel az antibiotikumot és antimycoticumot tartalmaz.

1. A steril mintavevő pálca segítségével nyálkahártya-törletet veszünk az orr és/vagy felső garat ívekről.

2. Ezután a pálcát belemossuk a vírus transzport médiumba körülbelül 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal.

3. A mintavevő pálcát TILOS beletörni a VTM transzport közegbe. Veszélyes hulladék tárolóba kell ledobni

A VTM-et tartalmazó csövet a kupakkal szorosan le kell zárni.

A mintán a betegazonosítók feltüntetése kötelező!

A hatékonyságot növeli, ha a beteg a mintavétel előtti 8-12 órában nem eszik-iszik, nem dohányzik, fogmosást és szájtoalettet nem végez, ezért legelőnyösebb a reggeli mintavétel. Szintén fontos a minta minőségének szempontjából, hogy orrtörlet vételekor a mintavevő pálcát magasan fel kell vezetni az orrüregbe. A friss fertőzés kizárásához 48 óra különbséggel vett második légúti minta vizsgálatára is szükség van.

Mintaazonosítás :

A mintán is fel kell tüntetni a páciens nevét, TAJ-számát és születési dátumát, mintavétel dátumát, óra, percre megjelölve

Amennyiben az adatok nem egyeznek meg a kéréslap adataival, a laboratórium a vizsgálatot nem végezheti el.

Kéréslap: Vizsgálatkérő lap virológiai vizsgálatokhoz (SARS-CoV-2) vizsgálathoz megnevezésű formanyomtatvány alkalmazható, melyet a beküldő orvos aláírásával, pecsétjével el kell látni.

Mintacsomagolás

A beteganyagot tartalmazó csövet bele kell tekerni papírvattába, majd belehelyezni a simítózáras zacskóba és a zacskó fertőtleníteni. Az így becsomagolt mintát bele kell helyezni egy másik simítózáras zacskóba, a két csomagolás közé kerül a kitöltött vizsgálatkéréslap melyben a minták állítva szállíthatók.

Mintatárolás és mintaszállítás

A koronavírusal fertőzött vagy fertőzés gyanús betegek mintáit jelölni kell! Szállításukra és csomagolásukra az ADR szabályai vonatkoznak. Az ADR „A” melléklete 4.1.4.1. pontja alapján az UN 3373 tételhez sorolt anyagokat – így a „B” kategóriájú biológiai anyagokat is – a P650 Csomagolási utasításban előírtak szerint kötelező szállítani. A P650 Csomagolási utasítás 2. pontja kimondja: a csomagolásnak legalább három részből kell állnia: • elsődleges tartály • másodlagos csomagolás • külső csomagolás A másodlagos és a külső csomagolás közül az egyiknek merev falúnak kell lennie. Az elsődleges tartály(ok) és a másodlagos csomagolás közé nedvszívó anyagot kell helyezni.

A mintát az elszállításáig vagy maximum 24 órán keresztül +2–8 °C közötti hőmérsékleten kell tárolni. A koronavírusal fertőzött vagy fertőzés gyanús betegek mintáit jelölni kell! Szállításukra és csomagolásukra az ADR szabályai vonatkoznak. Mintaszállítást erre kiképzett, ADR-vizsgálattal rendelkező személy/szolgáltató végezheti. A minták védelme érdekében ügyelni kell, hogy • a mintavételi edényzetről a címke ne essen le • a felirat ne mosódjon el, és a megkülönböztető jelölés jól látható legyen • jól záródjon az edény • megfelelően legyen tárolva szállítás végéig (+2–8 °C). A minta szállítása a mintavétel napján történik, a feldolgozást végző Laboratórium rendjének megfelelően 16 óráig

Mintafogadás

A mintákat A Semmelweis Egyetem Mikrobiológiai Laboratóriuma fogadja.

A mintavételezés során kötelező a szigorú járványügyi intézkedések betartása, valamint a Higiéniai szabályzatban leírtak különös tekintettel a kéz, felület fertőtlenítésére és a hulladékok kezelésére vonatkozóan.

Az eljárásrend visszavonásig érvényes.

Készítette: Dr Tarján Péter részlegvezető főorvos

Szolnok, 2020.09.22.

Jóváhagyta:

Dr Rudner Ervin
főigazgató főorvos

